

[Knud Hertling.]

spørgsmål har de grønlandske skolemyndigheder besvaret på den måde, som det fremsatte lovforslag giver udtryk for.

Når disse betænkkeligheder fra min side er fremført, må jeg også tilføje, at det fremsatte lovforslag absolut ikke er ubrugeligt; der er meget, der kan og skal diskuteres endnu i udvalget, men jeg tror, at et fornuftigt udvalgsarbejde vil kunne resultere i, at lovforslaget kan blive mere end brugeligt.

Folketingsvalget for nylig har givet mig et vel ikke helt uberettiget indtryk af, at mine vælgere står bag mig i mit syn på skolelovsforslagets placering af sprogundervisningen og herunder specielt af det grønlandske sprogs placering i børneskolen og i realskolen. Herom henviser jeg til mine udtalelser under forrige førstebehandling — Folketingstidende 1966-67, 1. samling, sp. 611-615. Hertil skal jeg blot føje et par ting.

For det første må man i sandhedens interesse sige, at ministerens forslag om lovfæstelse af den såkaldte forsøgsundervisning i dansk med mulighed for udelukkelse af grønlandsk i de to første skoleår bygger på den forudsætning, at forsøgsundervisningen er den eneste pædagogisk forsvarlige undervisningsmetode i det danske sprog over for de grønlandske børn. Denne forudsætning viser sig nu efter den stedfundne sprogdebat at være stærkt gennemhullet. Flere og flere pædagoger i Grønland betegner resultaterne af forsøgsundervisningen som meget tvivlsomme. Derfor skal vi passe meget på, at vi ikke begår den fejl uden videre at lovfæste denne forsøgsundervisning. Den eneste grund til udskydelse af undervisningen i grønlandsk må være den reelle, nemlig mangelen på grønlandske eller dobbeltsprogede lærere. Jeg har i sinde i udvalget at stille et ændringsforslag til § 14, stk. 3, i overensstemmelse hermed.

Afgørelsen af, om der i en skole findes et tilstrækkeligt antal lærere, der kan undervise i grønlandsk, må da træffes af det skoleudvalg, der omtales i lovforslages § 42. For at muliggøre, at dette udvalg ved sådanne afgørelser kan få så megen vægt som overhovedet muligt, bliver det nødvendigt at ændre sammensætningen af udvalget, således at den folkelige islæt kan blive større. Repræsentationen fra forældres og kommunalbestyrelses side må udvides. Vi må end-

videre drøfte, hvem der skal være formand for dette udvalg. Mon ikke det vil være rigtigt, mere demokratisk, at udvalget selv vælger sin formand, og at skoleinspektørerne eller skolelederne gøres til sekretærer for udvalget?

Det er min faste overbevisning, at en sådan ændring af § 14, stk. 3, en ændring, der forsøger at bygge bro over de yderopfattelser, der findes dels i lovforslaget, dels blandt den mere sprogfanatisk indstillede del af befolkningen i Grønland, vil kunne skabe den ro, der er nødvendig for skolens arbejde, samtidig med at den er en realistisk erkendelse af den i dag eksisterende mangel på dobbeltsprogede lærere. Jeg er meget bange for, at en godkendelse af ministerens forslag helt uden ændringer på dette punkt blot vil give fanatikere vind i sejlene til stor skade for samhørigheden mellem Danmark og Grønland.

For det andet vil jeg gerne på ny understrege vigtigheden af, at vi i den kommende tid vier vore kræfter til en undersøgelse af lærersituationen i Grønland. Vi må undersøge, på hvilken måde vi kan gøre lærergerningen i Grønland mere attraktiv for de unge grønlændere. Vi må undersøge, på hvilken måde vi kan rette på de økonomiske og ansættelsesmæssige uretfærdigheder, der tilsyneladende er overgået de ældre grønlandske lærere. Vi må finde frem til midler, der kan forhindre, at fødestedskriteriet rammer det grønlandske samfund for hårdt, f. eks. ved at gøre de veluddannede grønlandske lærere så sure eller nedværdigede, at de foretrækker at tage tilbage til Danmark i stedet for at gøre gavn i det grønlandske samfund.

Jeg vil således igen tilsige lovforslaget en velvillig, men meget kritisk behandling i udvalget.

Ministeren for Grønland (Carl P. Jensen): Jeg vil gerne ligesom ved den førstebehandling, vi havde den 20. oktober, takke ordførerne.

Man har jo stort set ligesom ved den nævnte førstebehandling koncentreret sig om de principielle synspunkter, om sprogproblemer og om lærer- og lærerlønningsproblemer. Fremfor at gentage de bemærkninger, jeg havde lejlighed til at fremsætte dengang, skal jeg henvise til Folketings-